

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTOR: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU.

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU

FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR:

Câteva chestiuni în materie de contestațiune la execuțiunea silită, de d-l Demetru Negulescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I: Maria Simion și altul cu Vasile Parfichi și altul. — Observație de d-l D. Alexandresco.*

Curtea de apel din București, secțiunea IV: Al. Nicolau, viz Franghiscatos, cu Polixenia Popescu.

ERRATA.

CÂTEVA CHESTIUNI

IN MATERIE DE

CONTESTAȚIUNE LA EXECUȚIUNEA FORȚATĂ

Sistemul român. Contestațiunea principală și contestațiunea incidentă. — Comparațiune între sistemul român și sistemul genevez. — Comparațiune între sistemul român și sistemul francez. — Legea impedicțiilor din 1852. — Comparațiune între sistemul român și sistemul roman. — Contestațiunea făcută de debitor nu calcă principiul autorității lucrului judecat? — Contestațiunea făcută de un terțiu nu este inutilă față de principiul *res inter alios acta*? — Cine este un terțiu? Mandatul este sau nu un terțiu când mandatarul a excedat mandatul? — Succesorul universal sau cu titlu universal al unei persoane, este sau nu terțiu? — Succesorul cu titlu particular trebuie să fie sau nu terțiu atunci când autorul său a figurat în instanță?

Sistemul român. — Contestațiunea principală și contestațiunea incidentă. — Contestațiunea, în sistemul român, se poate prezintă sub două forme, și anume: sub formă de *contestațiune principală* și sub formă de *contestațiune incidentă*.

Contestațiunea principală, după cum chiar numele o arată, este contestațiunea care nu se face într'un proces pendinte, ci pe cale de acțiune principală.

Contestațiunea incidentă este o contestațiune care se face într'o instanță deja deschisă.

Să presupun că s'a dat o hotărîre care a rămas definitivă și creditorul, care are acea hotărîre definitivă, nu se gîndește să execute pe debitor. O persoană interesată, în sistemul român, va putea să facă contestațiune la acea hotărîre desăvârșită. În acest caz este vorba de o *contestațiune principală*, pentru că deschide un proces principal, fără să fie un proces la care să se alipească contestațiunea.

Să presupunem, din contra, că un creditor urmărește pe debitorul său. Urmărindu-l, îi scoate un imobil în vânzare. Debitorul sau o persoană interesată face contestațiune la executarea deja deschisă. În acest caz este vorba de o *contestațiune incidentă*, pentru că se naște cu ocaziunea unei instanțe deschise, nu mai este vorba de o contestațiune principală, cum a fost în cazul cel dintâi, despre care am vorbit.

Comparațiune între sistemul român și sistemul genevez. — După ce am arătat cele două forme de contestațiune din sistemul românesc, cred că e util să fac o comparațiune între sistemul admis de legiuitorul român și sistemul admis în legislațiunea cantonului de Geneva.

La Genevezi nu există contestațiune principală, există numai contestațiune incidentă. Legiuitorul genevez ne arată, în expunerea de motive, că a desființat contestațiunea principală.

Dacă în sistemul genevez nu există contestațiune principală, ea e înlocuită însă printr'un alt

mijloc de atac, anume prin *revizuire*. Citez articolul 286 din codul genevez:

«*Art. 286. Les créanciers ou ayants-droit pourrônt attaquer par voie de révision les jugements qui seraient rendus contre leur débiteur ou leur auteur s'il y a eu collusion frauduleuse ou atteinte à leurs droits*».

Vedem că este o cale de atac, pe care genevezii o numesc *revizuire*, cu ajutorul căreia creditorii pot atacă hotărârile date contra debitorului lor, numai în cazul când a fost o *coluziune frauduloasă* sau o atingere la drepturile lor. În codul genevez se spune ce persoane pot să facă această *revizuire*; sunt numai creditorii și succesorii particulari, nu însă și debitorul, ca în sistemul român¹⁾.

Pe lângă această *revizuire*, mai există în sistemul genevez și contestațiunea incidentă, așa cum există și la noi, adică acea contestațiune, care se naște în timpul unei instanțe deschise, în timpul instanței de urmărire. Articolele 408 și 560 din legislațiunea cantonului de Geneva, vorbesc despre contestațiunea incidentă.

Comparațiune între sistemul român și sistemul francez.— Dacă vom consideră legislațiunea franceză, articolul 474 și următorii din codul de procedură civilă franceză, vom vedea că există *la tierce opposition* (terța opozițiune), art. 474 fr. zice: «*Une partie peut former tierce opposition à un jugement qui préjudice à ses droits, et lors duquel, ni elle ni ceux qu'elle représentent n'ont été appelés*».

În codul francez există o cale de atac pentru cei de al treilea interesați, însă această cale de atac, *la tierce opposition*, este mai puțin decât contestațiunea din sistemul român.

În sistemul român contestațiunea există atât în favoarea debitorului urmărit, cât și în favoarea terților cari sunt vătămăți printr'o executare, pe când în sistemul francez, — *la tierce opposition*, adică contestațiunea la executare, există numai în favoarea unei terții persoane. Debitorul nu poate să beneficieze de terția opozițiune, pentru că debitorul care a figurat în procesul a cărui

sentință creditorul o execută aveă deschise căile de atac, apelul și opozițiunea, și dacă n'a făcut nici apel nici opozițiune, nu poate dânsul atacă urmărirea prin *la tierce opposition*.

Legea împiedicărilor din 1852. — Legea din 22 Aprilie 1852, relativă la împiedicărilor mijlocite prin art. 5, spune că: «*împiedicărilor mijlocite sunt acelea ce se infățișează când mijlocește un al treilea obraz prin dreptul de împărțășire în judecată pentru că s'a dat hotărîre, etc.*»

Din citirea acestui articol voiu să arăt că cel de al treilea putea să facă opozițiune sau contestațiune, când s'au dat niște hotărîri, cari pot să-l vatăme, dar se vede că, în sistemul acesta al legii din 1852, eră numai cel de al treilea obraz, adică terții cari puteau să facă această contestațiune. Debitorul, în contra căruia se făcea urmărirea, nu putea să o facă.

Din explicările ce am dat până acum, reiese un lucru cât se poate de clar, că nici la francezi, nici la genevezi, nu există contestațiunea principală în favoarea debitorului, pe cât timp în sistemul român, am văzut că atât debitorul cât și oricari alte persoane, pot să facă fie contestațiune incidentă, fie contestațiune principală. Iată o diferență fundamentală între legislațiunea română și toate celelalte proceduri străine, diferență pronunțată de articolul 399, după care dreptul de contestațiune există pentru oricare persoană interesată, și acest drept există chiar în favoarea debitorului contra căruia se face urmărirea.

Comparațiune între sistemul român și sistemul roman. — În legislațiunea romană, orice persoană care figurase într'un proces și care fusese condamnată, adică debitorul, dacă eră nemulțumit pe hotărîrea ce se dăduse contra sa, putea să facă o *appellatio collegarum* sau *appellatio tribunorum plebis*, adică putea să facă o plângere din nou la un magistrat în rang egal sau în rang superior magistratului care dăduse prima hotărîre, și acel magistrat putea să reformeze, prin intercesiune, prima hotărîre care se dăduse contra debitorului care a făcut plângerea¹⁾. Această cale de a sfârâmă hotărîrea

1) Bellot, Procédure civile du Canton de Genève, p. 247.

1) Keller, «Teoria acțiunilor în dreptul roman».

prin intercesiune, în dreptul roman, este întrucâtva calea de contestațiune care este deschisă debitorului în legislațiunea română.

Voi examina pe rând cele două principii cari există în materie de contestațiune și voi arăta că cele două idei, și anume că contestațiunea poate să fie făcută de debitor sau de un terțiu, calcă în aparență principiile fundamentale în materie de drept.

Contestațiunea făcută de debitor nu calcă principiul autorității lucrului judecat? — Dacă se permite debitorului, care a fost condamnat, să recurgă la calea contestațiunii pentru a sfărâma hotărîrea, acest lucru conduce la călcarea unui principiu și anume se calcă autoritatea lucrului judecat. Ce mai însemnează autoritatea de lucru judecat, dacă se permite unui debitor de a recurge la calea contestațiunii și de a sfărâma hotărîrea dată contra sa? Aceasta este o primă obiecțiune și incontestabil că ea pare că se poate de fundată.

Această obiecțiune este numai aparentă, obiecțiunea nu este de loc fundată și nu este fundată pentru că un debitor, care a figurat în instanță, nu poate face contestațiune decât în anumite cazuri, în cari tocmai va arăta că n'a fost citat sau citațiunea i-a fost neregulat făcută în cât n'a ajuns la cunoștința sa. Cu alte cuvinte, numai debitorul, deși citat în aparență, dar necitat în realitate, va putea recurge la calea contestațiunii; în cât nu se mai poate susține că este autoritate de lucru judecat, căci, în acest caz, trebuia să te judeci cu cineva contradictoriu, trebuia ca creditorul să se fi judecat cu debitorul; or, debitorul arată tocmai că nu s'a judecat cu creditorul său, căci citațiunea nu i-a venit la cunoștință și nevenind la cunoștința lui nu a putut să știe că creditorul l-a dat în judecată. Iată dar că contestațiunea făcută din partea debitorului nu poate fi primită decât în anumite cazuri și anume când debitorul dovedește înaintea instanței că formele procedurale nu au fost îndeplinite într'un mod valabil.

Se poate întâmpla ca, față de debitor formele procedurale să fi fost îndeplinite și cu toate acestea să aibă dreptul să facă contestațiune.

Acest lucru există numai când *dispozitivul unei hotărîri a fost executat în total sau în parte de către debitor și când creditorul de și și-a primit în total sau în parte suma, care eră urmărită, în baza titlului executoriu ce are, voește să execute din nou pe acelaș debitor.*

Debitorul mai poate face contestațiune când vrea să anuleze o urmărire susținând că *obiectul care se urmărește nu se poate urmări* sau susținând că execuțiunea îndreptată contra sa este o execuțiune *prematură*.

Acestea sunt toate cazurile în cari debitorul poate să facă o contestațiune.

Contestațiunea făcută de un terțiu nu este inutilă față de principiul «res inter alios acta»? — Pe lângă debitor, mai poate face contestațiune, conform articolului 399, și *terțiu*. Relativ la terții s'ar putea face obiecțiunea următoare: Ce sens are ca să se permită unui terțiu de a face contestațiune la executarea hotărîrei, este inutil, căci există un principiu deja destul de cunoscut: «*Res inter alios judicata, aliis neque nocere, neque prodesse potest*»; ceeace a fost judecat între doi sau mai mulți, nu poate să fie opozabil altora cari n'au figurat în instanță. Terțul n'are nevoie de a face contestațiune, căci el n'are decât să ridice incidentul că nu se poate executa contra sa ceeace este *res inter alios judicata*.

Legiuitorul dela 1900, în expunerea de motive, răspunde la obiecțiunea fondată pe excepțiunea *res inter alios judicata*.

Iată ce se spune în expunerea de motive, sub articolul 399: «Se pare la prima vedere că pentru terții contestația este inutilă, căci dâșii se pot apăra îndestul cu principiul relativității lucrului judecat pe care îl pot invocă pe cale de apărare. Așă este în abstracția juridică, însă în fapt terții sunt nevoiți a intra în acțiune ca să împiedice o vătămare, ce, odată împlinită, nu s'ar putea repara sau cu greu s'ar dobândi îndreptarea aceea ce ș'a primejduit»¹⁾.

Pentru a vedeă cât este de exact ceeace ni se spune în expunerea de motive, voi da un

1) Expunerea de motive, Procedura civilă, ediția oficială, p. 30.

exemplu din care să se vadă că terțitul este văvătămat în fapt printr'o executare și, pentru a face să înceteze acea vătămăre de fapt, el are nevoie de a se pune în mișcare pe calea contestațiunei ce-i oferă legiuitorul prin articolul 399 și următorii. Să presupunem două persoane, Primus și Secundus, cari stau împreună. Obiectele lui Secundus se urmăresc de Tertius, care are ca debitor pe Secundus; cum Secundus stă la un loc cu Primus, când se face urmărirea, din greșală sunt cuprinse și obiectele cari aparțin lui Primus. Primus are tot interesul de a face o contestațiune și de a face să se scoată de sub urmărire lucrurile cari sunt proprietatea sa. Prin urmăre contestațiunea, în sistemul român, este o cale facultativă pe care un terțitu poate s'oi ia când i se aduce un prejudiciu în fapt.

Am văzut că contestațiunea poate să fie făcută de debitor și poate să fie făcută și de terții; că însă debitorul poate să facă contestațiune numai în anumite cazuri, pe cari le-am arătat, terții pot să facă contestațiune *in orice caz*, de câte ori vor arăta că ei suferă un prejudiciu printr'o execuțiune făcută; încât, din punctul de vedere al contestațiunei, este foarte important de a determina când un contestator este debitor sau când un contestator este un terțitu.

Cine este un terțitu? Mandantul este sau nu un terțitu când mandatarul a excedat mandatul? — Se susține într'un prim sistem că mandantul este un terțitu, când a dat un mandat în anumite condițiuni; prin urmăre mandatarul nu putea excede mandatul ce a primit, și dacă l-a excedat și a lucrat peste puterile ce i s'au conferit prin mandat, această excedere nu poate să fie opozabilă mandantului său și prin urmăre mandantul este un terțitu. O hotărâre obținută contra mandatarului, care a excedat mandatul său, poate fi dară atacată de mandant pe calea contestațiunei.

Sunt însă alți autori, cum este de exemplu Glasson, care în remarcabila sa lucrare de procedură civilă susține că un reprezentant, chiar când escede mandatul, este tot un reprezentant, și hotărârea nu poate să fie atacată pe cale de

contestațiune¹⁾. Cred că primul sistem este mai întemeiat. Mandantul nu poate să fie considerat decât ca un terțitu în caz când mandatarul a excedat mandatul.

Succesorul universal sau cu titlu universal al unei persoane, este sau nu un terțitu?

Răspunsul este că succesorii universali sau cu titlu universal ai unui debitor sunt considerați ca represintați prin autorul lor și prin urmăre actele făcute de acel debitor într'un proces pe care l-a avut cu un creditor al său, le vor fi opozabile. Succesorii universali și cu titlu universal nu pot fi considerați ca terții.

Succesorul cu titlu particular trebuie să fie sau nu privit ca terțitu atunci când autorul său a figurat în instanță? — Succesorul cu titlu particular poate să fie dobânditor al unui drept de proprietate sau al unui drept real, voi face distincțiune între cazul când acel succesor cu titlu particular a dobândit dreptul său mai înainte sau după ce s'a intentat acțiunea contra autorului.

Primus revendică dela Secundus un imobil. În momentul revendicării însă, imobilul eră vândut dejă lui Tertius. Primus, care a revendicat imobilul dela Secundus, a câștigat acțiunea în revendicare contra lui Secundus. Va fi opozabilă această hotărâre lui Tertius? De sigur că nu, pentrucă dreptul lui Tertius s'a născut anterior momentului intentării acțiunei lui Primus contra lui Secundus. Prin urmăre, ca Primus să poată să fi intentat acțiunea în revendicare, într'un mod valabil, trebuie ca, în loc să îndrepte acea acțiune în contra lui Secundus, trebuie să o dirigeze contra lui Tertius, căci din momentul în care Secundus a transmis proprietatea sa lui Tertius, el nu mai eră proprietar. În cât atunci când cineva este un succesor cu titlu particular, și când, în baza titlului său, a dobândit proprietatea, acest succesor cu titlu particular este considerat ca un terțitu, când acțiunea îndreptată contra autorului sau este posterioră momentului când acel succesor particular a dobândit titlul de proprietate.

1) Glasson, Procédure civile.

Să presupun că Tertius în loc să devină dobânditor al imobilului vândut de Secundus, anterior momentului în care Primus a intentat acțiunea în revendicare contra lui Secundus, devine proprietar posterior momentului intentării acțiunii. Speța este următoarea: Primus, intentă o acțiune în revendicare în contra lui Secundus și, posterior acestui moment, Secundus dejă chemat în judecată de Primus vinde imobilul lui Tertius. Primus continuă acțiunea sa contra lui Secundus și câștigă procesul în revendecare.

Cestiunea este de a ști dacă dobânditorul imobilului, este sau nu un terțiu, adică dacă hotărîrea prin care Primus a câștigat îi va fi opozabilă sau nu.

Răspunsul este că hotărîrea, pe care Primus a obținut-o contra lui Secundus, îi este perfect opozabilă, cu alte cuvinte că Tertius, nu este terțiu la acea hotărîre, căci dânsul a fost reprezentat prin autorul său Secundus, și iată care este explicarea: hotărîrile judecătorești au un efect declarativ, adică hotărîrile nu-și produc efectele din momentul pronunțării lor, ci au un efect retroactiv din momentul când instanța judecătorească a fost sesizată. Acest lucru înseamnă că Primus câștigând procesul este considerat ca proprietar cel puțin din momentul intentării acțiunii.

Dacă instanța judecătorească recunoaște că Secundus nu eră proprietar, că Primus eră proprietar, și dacă vom da efect declarativ hotărîrii care admite acțiunea lui Primus contra lui Secundus, care a înstrăinat imobilul în perioada de timp cuprinsă între intentarea acțiunii și pronunțarea hotărîrii, atunci soluțiunea este că Secundus nu a putut transmite într'un mod valabil dreptul de proprietate al imobilului, lui Tertius, căci hotărîrea ce dă instanța judecătorească recunoaște că în acea perioadă de timp Secundus nu eră proprietar, ci proprietatea aparține lui Primus. Prin urmare Secundus nefiind proprietar, nu a putut transmite lui Tertius nici un drept relativ la acel lucru.

DEMÉTRU NEGULESCU

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE SECȚIUNEA I

Audiența dela 19 Martie 1910

Președința d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Maria Simion și altul cu Vasile Parfichi și altul

CONVENȚIUNE MATRIMONIALĂ.— DOVADĂ.— ACT AUTENTIC.— JURĂMÂNT.— NEADMISIBILITATE.— ART. 1228 C. CIVIL.

Pentru dovedirea unei convențiuni matrimoniale, ca și a orăru alt act solemn, legea nu admite alt mijloc de probațiune decât actul autentic. Prin urmare jurământul, în asemenea materie, este inadmisibil.

No. 167. — Respins, ca nefondat, recursul făcut de Maria Simion, Elena T. Axente contra sentinței tribunalului Neamț, cu No. 175 din 1906, dată în proces cu Vasile Parfichi și altul.

S'au ascultat recurenții, în desvoltatea motivelor de casare, și d-l avocat Huber, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Motive principale și juste pentru mine mai este cazul următor, că defuncta mea mamă Elena T. Axente Cărmăru, după mărturia notată sub No. 197, sora mea vitrigă Maria V. Parfichi, la căsătoria mea, a constituit ca zestre, în locul defunctului meu tată T. I. Cărmăru și a mamei sale Elena, pământul pretins în cauză, de 100 prăjini».

Având în vedere că prin sentința supusă recursului, tribunalul a respins acțiunea prin care recurenta a cerut ca intimații să fie obligații să-i lase în stăpânire 100 prăjini pământ, ce intimații i-au constituit dotă la căsătoria sa; că singurul mijloc de dovadă, pe care recurenta l-a invocat în susținerea acțiunii sale, a fost jurământul decizoriu deferit intimaților; că tribunalul a respins ca inadmisibil acest mijloc de dovedirea existenței unei donațiuni imobiliare făcută cu titlu de dotă;

Considerând că convențiunea matrimonială fiind un contract solemn, legea nu admite alt mijloc de dovedire a existenței unei asemenea convențiuni de cât actul autentic (art. 1228 c. civ.); că, prin urmare, jurământul este inadmisibil spre a se dovedi o convenție matrimonială ca și oricare alt contract solemn, de oarece actul autentic este cerut pentru existența chiar a unui asemenea contract, iar nu numai ca un mijloc de dovadă, care ar putea să fie făcută și prin jurământ.

Că, în speță, Tribunalul a făcut o justă aplicare a legii, când a respins jurământul ca inadmisibil și prin urmare recursul este nefondat.

Pentru aceste motive, respinge.

Observație. — Altă dată, în unele provincii ale

Franței și în legislația noastră anterioară, contractul matrimonial nu eră un act solemn. «Tocmelele căsătorești se fac și *neînscris*¹⁾, însă înainte cel puțin a trei martori vrednici de credință»²⁾, zice art. 1616 din codul Calimach. Aceeaș soluție eră admisă și sub codul Caragea³⁾, căci sub ambele legislații formalitatea transcrierii, introdusă la 1832 prin Regulamentul organic al ambelor țări, eră privitoare numai la interesul terților. De aceea s'a și decis de nenumărateori că o convenție matrimonială încheiată sub legea veche poate astăzi, *inter partes*, fi dovedită prin martori, conform principiilor atunci în vigoare⁴⁾.

Astăzi, contractul matrimonial, oricare ar fi regimul adoptat de soți, fiind un act solemn, trebuie, *sub pedeapsă de nulitate*, să fie făcut prin act autentic⁵⁾. Simpla depunere a actului la tribunal, cu cererea de a se autentifica, nu conferă acestui act autenticitatea, dacă înainte de căsătorie, nu s'a constatat voința și consimțământul părților⁶⁾. S'a decis însă că cerințele legii sunt îndeplinite, dacă tribunalul a constatat libertatea consimțământului tuturor părților contractante, cu toate că petiția de autentificare n'ar fi fost semnată de toate părțile cari au concurat la formarea actului⁷⁾.

Astfel fiind lucrurile, cum s'ar putea oare ca o convenție matrimonială să fie dovedită prin jură-

mântul părților. Lucrul este atât de elementar și de evident încât nu ne vine a crede ca să fi trecut prin capul unui avocat de a fi deferit jurământul decizor într'o astfel de materie. Termenii art. 1208 sunt deci prea generali când prevăd că jurământul decizoriu poate fi deferit *in orice fel de contestații*. Aceasta este recunoscut de toată lumea⁸⁾.

D. ALEXĂNDRESCO

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA IV

Audiența dela 12 Februaie 1910

Președinta d-lui Em. Anastasiu, președinte

Al. Nicolau, zis Franghiscatos, cu Polixenia Popescu

VĂNZARE.— IMOBIL RURAL.— VIȚIUL ACTULUI DE VĂNZARE.— CUNOAȘTEREA LUI DE CUMPĂRĂTOR.— ART. 7 DIN CONSTITUȚIE. CONSTRUCȚIUNI.— VALOAREA LOR.— RECLAMANT— POSESOR DE REA CREDINȚĂ.— PLATA CONSTRUCȚIUNILOR UTILE IMOBILULUI.— ART. 494 C. CIVIL.

1° Dispozițiunea art. 7 din Constituție, prin care străinii sunt opriți de a posedă imobile rurale în România, fiind de ordine publică și de interes național, pe care toți străinii sunt ținuti și presupuși că o cunosc, urmează că străinul care a cumpărat un astfel de imobil este considerat că a avut cunoștință de vițitul actului său de cumpărare și ca atare fiind posesor de rea credință, este obligat nu numai la predarea imobilului revendicat, ci și la restituirea veniturilor acelu imobil dela data cumpărării lui.

2° Valoarea construcțiilor nu poate fi acordată, potrivit art. 494 din codul civil, decât posesorului de bună credință, posesorul de rea credință neavând dreptul să ceară decât numai valoarea construcțiilor constatate ca utile proprietarului, fiind făcute pentru conservarea lucrului.

No. 14.— In urma casării deciziunii No. 176 din 1907, a Curței de apel din Galați, secția I, respinsă opozițiunea făcută de Alecu Nicolau, zis Franghiscatos, in contra deciziunii aceleeaș Curți, No. 197 din 1905, dată in procesul cu Polixenia Popescu.

S'au ascultat: d-nii avocați V. Athanasovici și Dim. Alexandresco, in desvoltarea motivelor de opozițiune; d-l avocat Em Pantazi, in combateri.

Curtea,

Asupra opozițiunii făcută de Alecu Nicolau zis Fran-

8) Vezi tom. VII al Coment. noastre, p. 265 urm.

1) Cpr. L. 6, Cod, *de dotis promissione*, etc., 5, 11.

2) Cpr. C. Galați și Iași, *Dreptul* din 1897, No. 31; *Dreptul* din 1890, No. 36. Vezi și Cas. rom., secții-unite, Bult. 1880, p. 305 și *Dreptul* din 1881, No. 69.

3) Cpr. C. Craiova, *Dreptul* din 1903, No. 12; Cas. rom. Bult. 1890, p. 1372 și *Dreptul* din 1891, No. 1.

4) Cas. rom. Bult. s. 1, 1873, p. 57 și *Dreptul* din 1873, No. 43; Bult. 1876, p. 685; Bult. 1885, p. 517; Bult. 1889, p. 188 și *Dreptul* din 1891, No. 1; C. Iași, *Dreptul* din 1883, No. 41. consid. dela p. 335, și din 1890, No. 36; C. București, *Dreptul* din 1875, No. 56 și din 1886, No. 18; Trib. Iași, Prahova, R.-Sărat și Dorohoi, *Dreptul* din 1900, No. 43; din 1899, No. 55, din 1898, No. 57 și din 1897, No. 71; Cas. rom. și Trib. Romanați, Bult. 1905, p. 1369 și *Cr. judiciar* din 1905, No. 78; *Cr. judiciar* din 1908, No. 40 (cu observ. noastră), etc.— Tribunalul Ilfov hotărise. (sub prezid. d-lui C. G. Dissescu) că, sub legea veche, constituirea dotei eră un contract solemn, ca și astăzi (*Dreptul* din 1881, No. 38), însă această sentință a fost cu drept cuvânt infirmată de Curte. Vezi *Dreptul loco cit.*

5) Cpr. C. București, *Dreptul* din 1893, No. 77 și din 1897, No. 31; *Dreptul* din 1892, No. 41., Trib. Fălciu, *Cr. judiciar*, din 1897, No. 8; Cas. rom. Bult. 1900, p. 171; Bult. 1899, p. 789; Trib. Mehedinți, *Cr. judiciar* din 1902, No. 68, etc.

6) Cpr. Cas. rom. Bult. 1899, p. 790.

7) Trib. Vâlcea, *Cr. judiciar* din 1903, No. 38 (cu observația noastră)

ghiscatos în contra deciziei Curței de apel din Galați, secțiunea I, No. 197 din 1905 ;

Având în vedere că această opozițiune a fost trimisă a fi judecată de această Curte în urma deciziunii Inaltei Curți de casație și justiție, secția I, No. 408 din 1908, dată în următoarele împrejurări: Polixenia Lt. P. Popescu, împreună cu fratele și sora sa, Nicolae Gheorghiu și Ortansa Gheorghiu, în calitate de moștenitori ai defunctului Ștefan Gheorghiu, au intentat acțiune în revendicare înaintea tribunalului Tutova în contra lui Alecu Nicolau zis Fraghiscatos, pentru a se constata că acesta este de naționalitate străină, grec, și că atare nu putea dobândi prin cumpărare imobile rurale în România, și prin consecință să fie obligat a le lăsa în posesiunea și proprietatea lor trupul de moșie Rădăești din județul Tutova, cumpărat de numitul la licitație publică cu ordonanța de adjudecare dată de acel tribunal sub No. 277 din 14 Noembrie 1888, în acelaș timp să fie condamnat la plata și a venitului acelui imobil socotit câte 3000 lei anual, din momentul adjudecării și până la predarea lui. Față de această acțiune a numiților reclamanti, Alecu Nicolau a introdus la rândul lui o cerere reconvențională tinzând ca, în cazul când s'ar admite acțiunea reclamantiilor, să fie și ei obligați să-i plătească suma de lei 19.500 care reprezintă prețul moșiei în sumă de 8.200 lei, pe care l'a depus cu ocazia cumpărării și lei 11.300, valoarea construcțiilor, sădirilor și îmbunătățirilor făcute pe imobilul revendicat, cerând în acelaș timp, să i se acorde și dreptul de retenție asupra imobilului până la plata acelor sume. Tribunalul Tutova judecând ambele acțiuni prin sentința sa cu No. 312 din 1905, a admis pe de o parte acțiunea moștenitorilor Gheorghiu și constatând că Alecu Nicolau este în adevăr străin și mai stabilind în fapt că el a fost și de rea credință, l'a obligat să lase în proprietatea și posesiunea numiților moștenitori imobilul cumpărat de el fără calitate, și în acelaș timp să le mai plătească venitul acelui imobil și anume: suma de 16.960 lei pentru intervalul dela 1888 data cumpărării lui până la intentarea acțiunii 12 Iulie 1904, plus dela această dată până la predare câte 1140 lei pe fiecare an, iar pe dealta a admis în parte și cererea reconvențională făcută de Alecu Nicolau și a obligat pe numiții moștenitori să-i restituie prețul moșiei, adică suma de 8.200 lei, plus 6560 lei care reprezintă dobânzile la acest preț dela 1888 până la intentarea acțiunii și în plus suma de lei 2.200, valoarea îmbunătățirilor făcute de el la case și prevăzute la No. 1 în actul de expertiză efectuată la tribunal în anul 1905, adică în total o sumă de 16.960 lei, sumă egală cu aceia ce și Alecu Nicolau era condamnat către moștenitorii Gheorghiu. În fine, tribunalul compensează cele două sume decâte 16.900 lei cât constată că părțile își datorează reciproc, rezervând lui Alecu Nicolau dreptul de a ridica de pe imobilul revendicat construcțiile și plantațiunile făcute și prevăzute în actul de expertiză dela No. 2 la 15 inclusiv.

Contra acestei sentințe, ambele părți au făcut apel înaintea Curței de apel din Galați și acea Curte prin deciziunea No. 197 din 1905 a respins ca nefondat apelul moștenitorilor Gheorghiu, iar apelul lui Alecu Nicolau l'a respins ca nesusținut. Alecu Nicolau făcând în urmă opozițiune, Curtea, după ce 'și face convingerea în fapt că Nicolau este de naționalitate grec, născut în Chefalonia și decide că în baza art. 7 din Constituție nepuțând dobândi imobilul rural în litigiu, acțiunea în revendicare a lui era întemeiată, îi admite în parte apelul în privința fructelor imobilului revendicat, considerându-l din anume fapte și împrejurări, că a fost de rea credință numai dela data intentării acțiunii iar nu dela data cumpărării imobilului, și ca atare a redus moștenitorilor Gheorghiu dreptul la fructe numai dela intentarea acțiunii. Asupra cereri reconvenționale, Curtea de Galați a menținut lui Alecu Nicolau dreptul de a i se restitui prețul vânzării, acordându-i ca și tribunalul procente la acest preț pe 16 ani, adică dela data vânzării până la intentarea acțiunii, iar în privința valorii construcțiilor, considerând pe Nicolau, cum i s'a zis mai sus, ca posesor de bună credință dela data cumpărării și până la data intentării acțiunii, Curtea îi acordă și valoarea acelor construcțiuni, în sumă de 5747 lei, și în fine i-a admis și dreptul de a reține imobilul până la plata acelor sume, compensând veniturile imobilului pe viitor cu procente datorite la aceste sume. Contra acestei din urmă deciziuni a Curței de apel din Galați s'a făcut recurs în casație numai de moștenitorii Gheorghiu, mai întâi de doi dintre ei, și anume de sub-locoțenent Nicolae Gheorghiu și Ortansa Gheorghiu, al căror recurs fiind admis, instanța de trimitere, Curtea de apel din București secția III, în urma casării deciziunii Curței de Galați, judecând din nou afacerea, a confirmat față de acei moștenitori în totul sentința tribunalului Tutova, respingând opoziția și apelul lui Alecu Nicolau, iar în urmă s'a făcut recurs și de către cealaltă moștenitoare Polixenia locot. Popescu, al cărei recurs a fost de asemenea admis trimitându-se afacerea a se judeca din nou și față de această moștenitoare tot de către Curtea de apel din București, afacere care în urma repartiției a venit în cercetarea acestei secțiuni ;

Având în vedere susținerile orale ale părților, concluziunile lor scrise și actele depuse la dosarul cauzei ;

Având în vedere că această Curte fiind investită cu judecarea din nou a afacerii în urma recursului făcut de Polixenia locot. Popescu, una din moștenitoarele defunctului Ștefan Gheorghiu, urmează a cerceta și examina opoziția și apelul lui Alecu Nicolau, în ce privește acțiunea principală a numitei moștenitoare, numai asupra chestiunii de a se ști dacă oponentul Alecu Nicolau poate fi considerat ca posesor de bună credință cel puțin la data cumpărării imobilului, pentru a decide dacă este sau nu locul de a fi apărat de restituirea fructelor imo-

bilului dela acea dată până la data intentării acțiunii, de oarece chestiunea de a se ști dacă el este ori nu de naționalitate grec a fost constatată în mod definitiv de Curtea de apel din Galați, în contra căreia Alecu Nicolau n'a mai făcut recurs în casațiune;

Având în vedere că oponentul Alecu Nicolau fiind străin și ca atare neputând cumpăra în mod valabil un imobil rural în România, față cu dispoziția prohibitivă formală a art. 7 din Constituție, urmează a fi considerat că a avut cunoștință de vițiu actului său de cumpărare, de oarece dispozițiunea prevăzută de acel articol este o dispoziție de ordine publică și interes național, pe care toți locuitorii țării sunt ținuti și presupuși că o cunosc și ca atare dânsul trebuie privit ca posesor de rea credință;

Că astfel, urmează a se menține sentința primei instanțe asupra acestui punct și a acorda moștenitoarei în chestiune, pe lângă restituirea imobilului revendicat, și veniturile acelu imobil dela data cumpărării lui de către oponent până la predare, al căror quantum fixat de tribunal, Curtea găsește că este justificat prin expertiza ordonată;

Având în vedere că în ce privește opoziția și apelul lui Alecu Nicolau, relativ la punctele deduse în judecată prin cererea reconvențională introdusă la prima instanță, Curtea urmează a le examina numai în ce privește valoarea construcțiilor și îmbunătățirilor făcute de el la imobilul revendicat;

Că, în adevăr, capătul de cerere relativ la restituirea prețului imobilului cumpărat a rămas definitiv câștigat în favoarea oponentului, prin faptul că asupra lui nu s'a făcut recurs de moștenitorii Gheorghiu, iar în schimb în ce privește dobânzile la prețul cumpărării au rămas și ele fixate la suma de 6560 lei, adică pe 16 ani, și anume dela cumpărare până la data intentării acțiunii, cum a decis și tribunalul și Curtea din Galați, iar nu până la plata prețului, întrucât pe de o parte nu se mai poate cere înaintea Curții de trimitere dobânzile și dela intentarea acțiunii înainte, dobânzi care nu fuseseră cerute înaintea celorlalte instanțe de judecată, căci ar fi a se face moștenitorilor Gheorghiu în urma recursului lor o situațiune mai rea ca înainte, iar pe de altă parte se opune și autoritatea lucrului judecat rezultând asupra acestui punct din aceeași deciziune a Curții de Galați care fixează până la data intentării acțiunii timpul în care dobânzile sunt datorite de reclamant, fixare care a rămas și ea definitivă prin faptul că oponentul n'a atacat cu recurs în casațiune acea deciziune;

Având în vedere că în ce privește valoarea construcțiilor, conform art. 494 c. civ. ele nu pot fi acordate decât constructorului de bună credință și oponentul Alecu Nicolau fiind, cum s'a constatat mai sus, de rea credință, nu poate să ceară decât numai valoarea con-

strucțiilor constatate ca utile proprietarului, fiind făcute pentru conservarea lucrului, pe care tribunalul i le-a recunoscut și acordat, rămânând ca celelalte construcțiuni și plantațiuni să și le ridice după imobil ca orice posesor de rea credință;

Având în vedere că tot în virtutea principiului că moștenitorii Gheorghiu nu-și pot face în urma recursului lor o situațiune mai rea ca cea dinainte, urmează a se considera ca inadmisibilă cererea reconvențională introdusă astăzi înaintea Curții pentru prima oară;

Având în vedere că în orice caz o asemenea cerere astfel după cum este formulată, tinzând la plata valorii pădurei și la plus-valuta moșiei, adică nouă pretențiuni, ea devine neadmisibilă în baza art. 327 procedura civilă nefiind mijloace de apărare; că chiar dacă o asemenea cerere reconvențională ar putea fi introdusă și cercetată pentru prima oară înaintea Curții de trimitere, ea este neintemeiată în fond. În adevăr, oponentul Alecu Nicolau fiind considerat de rea credință, nu poate fi primit, din acest punct de vedere, a cere plus-valuta care profită proprietarului și prin excepție posesorului când a fost de bună credință și numai când ea este datorită unor lucrări de îmbunătățire din partea posesorului, ceea ce nu este cazul, iar în ce privește valoarea pădurei, întrucât este vorba de o pădure neexploată, care era destinată a fi tăiată, acea pădure constituie un fruct al moșiei și deci un venit, și ca atare oponentul Alecu Nicolau n'are dreptul a reclama valoarea ei, fiind după cum s'a arătat de rea credință, și în tot cazul chiar dacă ar fi fost de bună credință, încă el n'ar putea decât să ceară a nu fi obligat să o restituie dacă ar fi tăiat pădurea, în nici un caz însă nu mai poate reclama astăzi valoarea pădurei din moment ce n'a apucat să o exploateze;

Considerând că în ce privește cererea relativă la dreptul de retențiune, urmează a fi respinsă ca inutilă, întrucât moștenitorii nu mai rămân oponentului datori cu nici o sumă, în urma compensației operată de tribunal;

Că astfel, opoziția și apelul sunt nefondate;

Văzând și cererea de cheltueli de judecată și dispozițiunile art. 140 și 146 c. civ.

Pentru aceste motive, respinge.

Semnați: Em. Anastasiu, C. Sărățeanu G. A. Mavrus,
St. Urlățeanu.

ERRATA

În sentința trib. Ilfov secția I, publicată în *Dreptul* No. 36 dela 13 Maiu a. c., pag. 292, considerentul care începe astfel: «Având în vedere că actul dotal ce prezintă deși nu este făcut în conformitate cu legile locului...», se rectifică în modul următor: «Având în vedere că actul dotal ce prezintă deși nu este făcut în conformitate cu legile române, însă el este făcut în conformitate cu legile locului...».